

10.6.1983

Anadolu Medeniyetleri ve çağdaş Türk seramik sanatı

Tülin AYTA

Bilindiği gibi, 1978 yılında yapılan Avrupa Konseyi toplantısında Türk temsilcilerce yapılan önerinin Konsey tarafından kabulü sonucu, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Eski Eserler Genel Müdürlüğü'nün ortaklaşa çalışmalarıyla yürütülen ve Prof. Dr. Nurhan Atasoy başkanlığındaki sergi yürütme komisyonu tarafından oluşturulmuş bir çaba, özveri ve başarıyla gerçekleştirilen 18. Avrupa Konseyi Sergisi yaklaşık 100.000 yıllık bir dönemi yansıtan toplam 11.631 eseri «Anadolu Medeniyetleri»ne ayrılmış bulunmaktadır.

Çok anlamlı bir başlık altında düzenlenen etkinliklerin son halkasını oluşturmuş olsaydı ise, İstanbul Arkeoloji Müzesi yeni ek binasının ilk kez hizmete girmesiyle Çağdaş Türk Sanatı'na ayrılmıştır.

Ülkemizin sahip olmaktan onur duyarak başında barındığı, devletimizin parasal gücü çerçevesinde korunmasını ve değerlendirilmesini amaçladığı bu inanılmaz güzellik ve paha biçilmez değerdeki tarih mirası ile Eski Türk sanatının örnek eserlerini sınırsız bir coşkuyla seli ve övünçle izlerken, sıra günümüz sanatına gelince duygularımız farklı etkilenmelere sürüklenmektedir.

Kahçılık bakımından uygar-

lık tarihini aydınlatmada büyük önem ve değer taşıyan taş, metal ve pişmiş toprak eşya örnekleriyle yüzbinlerce yıllık tarih dönemleri belgelenmekte, yirminci yüzyıl bilim ve teknolojisi ise ilkel bireyin yaşam biçimini, sosyal çevre ilişkilerini, duygularını ve yetilerini kullanma yöntemlerini büyük bir doğrulukla kolayca yorumlayabilmektedir.

İster istemez akla takılıyor: Acaba, insanlık tarihi, fazla uzak değil, sözcüğünü 25. yüzyıla eriştiğinde, bugün çağdaş olarak nitelendiğimiz Türk sanatından bir kesit ya da malzeme olarak habercilik jansı çok yüksek topraktan yapılmış sanat ürünleri, geçmiş uygarlıklar önünde duyduğumuz insanlık gururunu ve benzeri duyguları «Yeni Dünyaların Elreylerine» duyurmayı başarabilecek midir?

Daha bugünden evrensel boyutlara ulaşmış olan «Anadolu Medeniyetleri» etkinlikleri arasında yer alması isabetle önsözülmüş Çağdaş Türk Sanatı'ndan örneklerin en yakın dönemlerini gözler önüne seren günümüz Türk Seramiği kestisine gelince, sergiye katılan 26 seramik sanatçısına yaklaşık 140 parça eserini bir arada görmekle ülkemizdeki sanat seramiği potansiyelinin bugünkü düzeyinin çok yakından irde-

lenmesi ortamı doğmaktadır. Arkeoloji Müzesi yeni ek binasında İstanbullulara hazırlanan modern sergi alanında Türk seramiğinin en eski ve alışılmış sanatçıları ile en genç sanatçıların bir arada. Bu düzenlemeyle bazı genç hat ta henüz deneyimsiz olan yeni sanatçıların eskimiş meslek dağlarını hızlı adımlarla geride bıraktıklarını sevinçle izledik. Çağdaş Türk Seramiği konusunda ileriye dönük umutlarımızı güçlendiren bu görüntü yanısıra, bir noktayı daha ıhtenlikle vurgulamak istediğimize: Özellikle, Aya İrini Müzesinde sergilenmekte olan Tarih Öncesi dönemlerin Anadolu Uygarlıkları ile ilgili eserlerini izledikten hemen sonra Çağdaş Türk Seramiğine yönelen izleyiciler halen Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Sadi İren ile eski öğrenicisi ve şimdiki öğretim elemanı N. Fehmi Erdoğan'ın eserlerinde, Tarih Öncesi çağların adsız sanatçıları ya da kolektif sanat ürünleriyle günümüz sanatının yorumu arasında organik bir köprü kurmakta güçlük çekmeyecek ve belki de Tarih Öncesi Çağların sanatı yanında onlara en yakışan günümüz Türk seramiği örnekleri olarak 18. Avrupa Konseyi Sergisi'nde kendi başlarına özel bir anlam taşıyacaklardır.